

Стака Николић
Инспектор –просвјетни савјетник за
предшколско васпитање и образовања

**ИЗВЈЕШТАЈ О ГРУПНОМ САВЈЕТОДАВНО-
ИНСТРУКТИВНОМ РАДУ**
(август-септембар 2013. године)

На основу Годишњег програма рада Републичког педагошког завода и Годишњег програма рада инспектора-просвјетног савјетника за предшколско васпитања и образовање, организован је и реализован групни савјетодавно-инструктивни рад за директоре, стручне сараднике и васпитаче предшколских установа Републике Српске.

Савјетовање је одржано у периоду од 27.08. до 28.09. 2013. године – у Бањој Луци (на четири локације), Палама, Мркоњић Граду, Милићима, Приједору, Билећи, Прњавору и Броду.

Савјетовањима је присуствовало 26 директора, 482 васпитача и 20 стручних сарадника. Васпитачи су били подијељени у 10 група.

Савјетовање са директорима је одржано 27.08. 2013. године у ДВ „Марија Мажар“ у Бањој Луци. Присуствовало је 26 (или 65%) директора од позваних 40 из јавног сектора. Био је присутан и један директор приватног вртића из Бање Луке.

Савјетовање са стручним сарадницима је одржано 27.09. 2013. године у просторијама Републичког педагошког завода. Од позваних 21 из ЈУ, присуствовало је 20. Савјетовању су присуствовала и два стручна сарадника из два приватна вртића из Бање Луке.

Савјетовањима са васпитачима присуствовало је 482 васпитача. Већина васпитача из јавних установа је присуствовала савјетовањима. Из јавних установа, осим из Чајничка, присуствовали су скоро сви васпитачи и већина васпитача из приватних предшколских установа. Занемарљив број васпитача из јавних установа није био присутан.

У табели је дат преглед присутних васпитача.

Мјесто одржавања	Вријеме одржавања	Бриј присутних васпитача
Дјечији вртић „Колибри“ Бања Лука	03.09.2013 године	82
Дјечији вртић:“Невен“ Бања Лука	04.09.2013. године	65
Дјечији вртић „Бамби“	05.09.2013. године	41

Бања Лука		
Дјечији центар „Буба-Мара“ Пале	07.09.2013. године	33
Дјечији вртић „Миља Ђукановић“ Мркоњић Град	12. 09.2013. године	18
Предшколска установа „Полетарац“ Милићи	14.09. 2013. године	67
ДВ „Радост“ Приједор	18.09.2013. године	43
ДВ „Будућност“ Билећа	21.09.2013. године	41
ДВ „Радост“ Прњавор	25.09.2013. године	42
ДО „Бели анђеос“ Брод	28.09.2013. године	50
Укупно	10 локација	482

САВЈЕТОВАЊЕ СА ДИРЕКТОРИМА

Савјетовање је било посвећено Анализи примјене програма предшколског васпитања и образовања и њеним импликацијама на примјену и вођење педагошке документације. На савјетовању се радило по сљедећем дневном реду:

1. Осврт на Анализу примјене програма предшколског васпитања и образовања Републике Српске
2. Импликације Анализе на примјену Радне књиге и израда процесних планова
3. Педагошко-инструктивни рад директора
4. Остала питања:
 - актуелна питања везана за почетак радне године.
 - Стандарди квалитета рада васпитача, стручних сарадника и директора ПУ и Професионални портфолиј
 - активности у акцији „Бирамо најбољу играчку“

Савјетница је представила „отворена питања“ Анализе примјене програма предшколског васпитања и образовања - анализа педагошке документације, будући да је Анализа претходно достављена свим ПУ и учињена доступном јавности путем сајта Републичког педагошког завода.

Указала је на потребу тимског планирања које осим васпитача, подразумјева и учешће стручних сарадника и директора гдје је то могуће. Подсјетила је на програмски принцип – принцип аутономије те на члан 22 Измјена и допуна Закона о предшколском васпитању и образовању којим се овај принцип реализује у пракси. Тамо гдје овај принцип и овај члан Измјена и допуна Закона није испоштован, планирање и припремање за васпитно-образовни рад се показало проблематичним, Анализа је показала .

Дате су сугестије у ком правцу треба прићи планирању (стварању) конкретних програма.

Савјетовано је директорима (први пут експлицитно) да се укључе у педагошко-инструктивни рад васпитача. Препоручено је да се од васпитача експлицитно захтјевају писмени траг о припремању без обзира на форму припреме. Препоручено је да форма припреме (процесног плана) буде резултат договора свих васпитно-образовних радника на нивоу предшколске установе а тамо гдје установа функционише у више објеката да буде на нивоу објекта као организационе јединице предшколске установе. Савјетовано је да васпитачи - почетници раде писмене припреме (процесне планове) за сваки дан а да искуснији васпитачи могу користити старе-допуњене припреме. Вриједност допуњених припрема, које су већ коришћене и које представљају континуитет у продубљивању и проширивању дјечијих искустава и знања, је посебно наглашена.

Наглашено је да без обзира на то што отворени програм, какав је Програм Републике Српске, не подноси шему, образац или модел писмене припреме, због озбиљнијег приступа планирању и припремању и лакшег сналажења васпитача, да ће Педагошки завод у партнерству са стручним сарадницима и васпитачима, урадити оквирни модел процесног плана и доставити га предшколским установама током 2013. године.

Модел процесног плана је урађен и налази у материјалима.

Поред препорука које су дате и у Анализи, указано је и на потребу корекције Радне књиге која, поред добрих страна, не даје довољан оквир за професионално изражавање васпитача.

Директори су позвани да као и до сада, анимирају васпитаче да се укључе у израду дидактичких средстава и играчака и одазову се акцији „Бирамо најбољу играчку“ коју проводи Министарство просвјете и културе у сарадњи са Републичким педагошким заводом, те да ове

активности организују на нивоу установа као једну од форме стручног усавршавања васпитача.

Посјећени су на потребу и обавезу континуираног кориштења Педагошких стандарда рада васпитача, стручних сарадника и директора те да ће током 2013 добити и „Професионални портфолиј“ на који су током прошле године давали примједбе. Примједбе су уврштене и доставиће се свим установама у електронској верзији како би их васпитачи могли преузети. Професионални портфолиј служи искључиво у сврху самовредновања васпитача.

Од 26 присутних директора, три директора су показала незадовољство Анализом. Стручни савјетник сматра да су примједбе неосноване.

САВЈЕТОВАЊЕ СА СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА

Како је већ наглашено, савјетовање са стручним сарадницима је одржано 27.09.2013. године у просторијама Републичког педагошког завода.

Иако је савјетовање било заказано са истим дневним редом као што је било и савјетовање са директорима, разликовало се по томе што је пажња усмјерена на процес израде модела процесног плана васпитача.

У том смислу стручним сарадницима су понуђени модели процесног плана из којих се може сагледати континуитет у проширивању дјечијих искуства, њихових знања и понашања; повезаност свих нивоа планирања (полугодишњи, етапни и процесни планови, документовање васпитно-образовног рада и евалуација двије етапе); сврсисходније кориштење исхода учења којим би се могла избјећи симплификација учећих активности и сврсисходније коришћење „центра учења“.

Савјетовање је реализовано на начин како је урађено и са директорима. Урађена је презентација Анализе примјене Програма предшколског васпитања и образовања – анализа педагошке документације и дате су импликација Анализе на планирање и припремање васпитно-образовног рада. Импликације су већ описане у поглављу савјетовања са директорима.

Стручним сарадницима је скренута пажња на потребу интензивнијег укључивања у процес планирања. Стручни сарадници су дио тима и одговорни су скупа са директорима, више од васпитача у

процесу израде полугодишњих планера, док су васпитачи одговорнији у процесу етапног планирања.

Стручним сарадницима су пренешене и информације које су дате васпитачима током савјетовања а односе се примјену Радне књиге и рубрику „Етапно планирање“. Позвани су да помогну васпитачима приликом етапног планирања на начин да пођу од рубрике „Како дјеца мисле и разумију о оном што планирамо радити“, схватајући ову реченицу на следећи начин **„Која искуства, знања, вјештине и понашања у овој етапи код дјеце желимо проширивати и развијати“**. Након попуњавања те рубрике, постављају се и пишу исходи учења и развоја и то на начин да се пишу пуним именом и по правилу из „простора“ општих исхода из Програма или додају исходи који су смислени и дају јасан одговор на болдирану реченицу.

Препоручено је да стручни сарадници, посебно педагози, помогну васпитачима у планирању и допринесу да процес планирања васпитно-образовног рада буде у складу са захтјевима Програма предшколског васпитања и одраз озбиљног промишљања о конкретним потребама дјеце из конкретне васпитне групе.

САВЈЕТОВАЊЕ СА ВАСПИТАЧИМА

Како је наведено, савјетовање је обављено на 10 локација и са 482 васпитача. Такође је било посвећено Анализи примјене програма предшколског васпитања и образовања и њеним импликацијама на примјену и вођење педагошке документа. На савјетовању се радило по сљедећем дневном реду:

1. Примјери добре праксе
2. Осврт на Анализу примјене програма предшколског васпитања и образовања Републике Српске
3. Импликације Анализе на примјену Радне књиге и израда процесних планова
4. Остала питања:
 - актуелна питања везана за почетак радне године.
 - Стандарди квалитета рада васпитача, стручних сарадника и директора ПУ и Професионални портфолиј
 - активности у акцији „Бирамо најбољу играчку“

Примјери добре праксе припремљени су и презентовани на Палама, Мркоњић Граду, Билећи, Прњавору и Броду. На Палама примјер праксе су представили васпитачи из јавне установе Соколац и Пала. Васпитачи Мркоњић Града су представили више својих

активности док су се у Прњавору са активношћу учешћа дјеце у ликовној колонији представили васпитно-образовни радници Центра за предшколско васпитање и образовање из Лакташа. У Билећи су се са „пројектом Вода“ представили васпитачи ЈУ „Радост“ из Требиња. Једна васпитачица из Требиња је представила и дидактичко средство које је сама урадила. У Броду су примјере праксе представили колектив ДВ „Трол“ из Дервенте.

На свим локацијама инспектор-просвјетни савјетник је представила:

- Осврт на Анализу примјене програма предшколског васпитања и образовања-анализа педагошке документације,
- Указала на импликације Анализе на процес вођења Радне књиге и израду процесних планова (припрема),
- Позвани су да се свакодневно припремају за васпитно-образовни рад у форми писмене припреме те да истражују и користе форму припреме у којој ће се моћи најбоље изразити као професионалци. Врста припреме је описана у одјелку савјетовања са директорима ПУ.
- Позвани су да дају своје приједлоге за корекцију Радне књиге и то до краја октобра 2013. године
- Позвани су да се укључе у акцију „Бирамо најбољу играчку“ и израду дидактичких средстава и играчке те да користе Професионални портфолио као средство самоевалуације.